

סתירת המשניות

מתני': הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו וכו' יש להם קנס ורמינהו: אלו הן הלוקין הבא על אחותו וכו' וקיימא לן דאינו לוקה ומשלם?

מתני' במכות מיירי באופן שפטור מקנס [אחותו בוגרת או יתומה-מפותה].
מתני' בכתובות מיירי כשיש חיוב קנס ומלקות – ומשלם ואינו לוקה

לב. עולא

מנא לי' לעולא ש"משלם ואינו לוקה"?

- ♦ מחובל בחבירו שמשלם נזק, צער, ריפוי, שבת, בושת, ואינו לוקה על לאו של "לא יוסיף"!
- את"ל ממון חמור: מה לחובל בחבירו שכן חייב בה' דברים ע"כ החמירה התורה שגם ישלם ממון את"ל ממון קיל: כיון שחובל בחבירו הותר מכללו בבי"ד (כשחייב מלקות) ע"כ הקיל לשלם ממון
- ♦ מעדים זוממין שמשלם ממון שרצה להפסיד ואינו לוקה על לאו של "לא תענה ברעך עד שקר"!
- את"ל ממון חמור: מה לעדים זוממין שכן אינן צריכים התראה ע"כ החמירה התורה שגם ישלם ממון את"ל ממון קיל: כיון שעדים זוממין לא עשו מעשה רק בדיבור בלבד ע"כ הקיל לשלם ממון
- ♦ מתרווייהו. הצד השהו שבהן דאיכא ממון ומלקות ומשלם ממון ואינו לוקה
- את"ל ממון חמור: מה לחובל בחבירו ועדים זוממין שיש בהם צד חמור (משלם ה' דברים, אינם צריכים התראה)
- את"ל ממון קיל: מה לחובל בחבירו ועדים זוממין שיש בהם צד קל (הותר מכללו, לא עשו מעשה)
- ♦ למדו מגזרת שוה: "תחת" אשר עינה הכתוב באונס, עין "תחת" עין הכתוב בחובל – ממונא משלם מילקא לא לקי

מתני' במכות מיירי כשיש חיוב קנס ומלקות – ולוקה ואינו משלם
מתני' בכתובות מיירי באופן שפטור ממלקות [כשלא התרו בו].

לב: ר' יוחנן

מנא לי' לר' יוחנן ש"לוקה ואינו משלם"?

- ♦ כתיב "כדי רשעתו" משום רשעה אחת אתה מחייבו ולא משום שתי רשעיות וסמך ל"ארבעים יכנו"!
- הרי חובל בחברו משלם ואינו לוקה? ועדים זוממין משלמים ואינם לוקים?
בפירוש ריבתי תורה עדים זוממין וחובל בחבירו לתשלומים:
- זוממין: (1) "יד ביד", דבר הניתן מיד ליד והיינו ממון!
(2) ר"א: משום דלאו בני התראה נינהו!
- חובל: (1) "כן ינתן בו", דבר שיש בו נתינה והיינו ממון!
(2) רב שישא: "ולא יהיה אסון ענוש יענש" הא אם ה' אסון במיתה – הרי בודאי הותרה למיתה.
והתראה למיתה הוי גם התראה למלקות – ומשלם ולא לקי!
דלמא התראה למיתה לא הוי התראה למלקות?
לשיטת רבי אף אם ה' אסון אינו חייב מיתה רק ממון, הרי לא ה' התראה?
(3) רב יעקב "אם יקום והתהלך בחוץ וגו'" שחובשין אותו ואם מת נהרג ואם לא מת שבתו יתן,
הרי בודאי הותרה למיתה והתראה למיתה הוי גם התראה למלקות – ומשלם ולא לקי!
דלמא התראה למיתה לא הוי התראה למלקות?
דלמא מיירי בשוגג "ונקה" היינו מגלות, וא"כ אפשר לומר שלא ה' התראה?

לב:..

ר' יוחנן לא אמר כעולא:

הגזירה שוה של תחת-תחת מיבעי לי' לכדאביי: שהקנס היא תחת אשר עינה וחוף מזה משלם בושת ופגם
עולא למדו מדרשת רבא: ונתן האישי "השוכב עמה" לומר שקנס הוא להנאת שכיבה ועוד משלם בושת ופגם

לב.

לג: ריש לקיש	מתני' בכתובות כשיטת ר' מאיר שלוקה ומשלם
	<p>אי כר' מאיר, שאינו סובר קם לי' בדרכה מיני', גם באנס בתו ישלם קנס? ומנ"ל שגם מת ומשלם אית לי' כמו לוקה ומשלם דתניא הגונב וטובח או מוכר בשבת משלם ד' וה'! ר' יוחנן: לעולם סבר ר"מ רק לוקה ומשלם ולא מת ומשלם, והברייתא מיירי בטובח ע"י אחר! ובזה אמרינן יש שליח לדבר עבירה: רבא: כתיב "וטבחו או מכרו" מה מכירה ע"י אחר אף טביחה ע"י אחר. דבי ר' ישמעאל: וטבחו "אר" מכרו, היתור בא לרבות השליח. דבי חזקיה: ישלם "תחת" השור, היתור בא לרבות השליח. אי בטובח ע"י אחר מאי טעמייהו דרבנן דפטרי בגנב טבח או מכר בשבת? חכמים בשיטת ר"ש שסובר שחיטה שאינה ראוי' לא שמה שחיטה ולא חייב ד' וה' ובשיטת ר' יוחנן הסנדלר שהמבשל בשבת במזיד אסור.</p>
לד.	<p>רבה: לעולם סבר ר"מ רק לוקה ומשלם ולא מת ומשלם, והברייתא מיירי בקנס שמת ומשלם! רב פפא: לפי מי יעמיד רבה מתני' שמשלם קנס, ולא יסתור המשנה במכות שלוקה?</p>
לה:	<p>אי כר"מ שלוקה ומשלם, קשיא למה פטור מקנס בבתו, הרי בקנס מת ומשלם? אי כר' נחוניא בן הקנה שלוקה ומשלם, אבל פטור בכרת, קשיא אחותו? אי כר' יצחק שאין מלקות בחייבי כריתות ולכן משלם באחותו, קשיא ממזרת? על כרחך כר' יוחנן סבירא ליה שחייבי מלקות שוגגין משלמים, ומיירי בשלא התרו בו!</p>
לד:	<p><u>ר' יוחנן לא אמר כריש לקיש:</u> דמוקי לה למתני' כרבנן ולא כר' מאיר <u>ריש לקיש לא אמר כר' יוחנן:</u> דסובר חייבי מיתות וחייבי מלקות שוגגין פטורים. א"כ אף אם לא אתרו בה פטורים מלשלם</p>